

господство възродителен процес и забраната на зурната като една от съпътстващите го акции.

Негативният стереотип към османското минало се пренася върху мюсюлманските общности във всяка от балканските страни, като се предава от поколение на поколение чрез институциите на образованието и културата. Достига се до грубо използване на исторически и културни факти около ислямското присъствие на Балканите за политически и конюнктурни цели, една от крайните точки на които бележи *възродителният процес* в България [Желязкова, А., 1997:53]. Процесите на “единение” на българската нация чрез етническо хомогенизиране като част от националната политика на управляващата комунистическа партия имат за обект турци, българи мюсюлмани и *цигани* и вероятно са обмислени и стартирали далеч преди 1984 година. Активните действия на управляващите (преименуване на лица с турско-арабски имена, смяна на паспортите, преселвания и интернирания) целят създаване на еднонационална, етнически чиста България чрез *побългаряване* на мюсюлманското население. Кулминация на насилствената асимилационна политика е *възродителният процес* (1984-1989) [Poulton, 1993:129-151; Николов, 1996:16-17]. След преименуването се прилагат широки мерки за затвърждаване на асимилацията и убеждаване на обществеността в правилността на официалната политика, които включват редица забрани: да се говори на турски език; да се носи традиционно мюсюлманско облекло; да се изпълняват традиционни и религиозни ритуали; да звучи турска музика [Желязкова, А., 1998:389]. Забранена е и зурнаджийската музика.

Подобни политически практики на забраняване на зурнаджийската музика са регистрирани и преди на Балканите. Независимо че в Гърция формациите от зурна и тъпан са един от знаците на фолклорна празничност, като отнасяни към “турски музикален стил”, те са забранявани през 50-те години на XX век [Brandl, 1996:15,18]. Заради ориенталския характер и произход в Гърция след края на Втората световна война са забранявани танците Rebetikos, съпроводжани от зурни и тъпани [Hoerburger, 1967:72-73]. Има сведения, че танци, музика и обичаи на славянско население също са били забранявани от гръцките власти. Интересна е бележката, че хората са продължавали да ги практикуват, като били принудени да ги преименуват пред гръцките жандарми, за което били инструктирани и музикантите зурнаджии [Димоски, 1971:295].

За забраната на зурната в Югозападна България разполагаме с достатъчно теренна информация, която позволява да се детайлизира забраната като факт и последствията от нея за зурнаджийската традиция в района.

Сведенията за най-ранна забрана на зурната са от Гоцеделчевско, защото в този район живеят компактни маси българи мюсюлмани, при които асимилационните процеси започват по-рано. Според едни музиканти зурната била забранена от 1971 до 1987 година, според други – между 1973-1975 до 1989, а трети си спомнят, че зурните са замлъкнали от началото на 80-те години на XX век. Не разполагаме с писмен документ за забраната, но в паметта на нашите информатори тя винаги се свързва с властите. В музикантски меморати във връзка със забраната се споменават Тодор Живков, милицията, кметове, както и за наказания – конфискуване на инструменти и глоби. Твърди се, че в музикантската махала (мюсюлманска) в гр. Гоце Делчев, зурната е била най-късно забранена (защото там живеят турчеещи се роми, а активните асимилационни действия срещу турците са след 1984 г.), като музикантите са могли да свирят по домовете си. По това време повечето зурнаджии започват да ходят на